

Põhilised puhastusetapid

EELPUHASTUS TIIKIDES

Esmalt setitatakse aeglase läbivooluga ning piisava sügavusega (2...3 m) tiikides reovees mittelühustuvad osakesed. Settetüügi hüdrauliline koormus on tavaliselt 1000-2000 mm/ööpäevas. Tiigis toimub sette mineraliseerumine ning BHT ja fosfori koguse vähenemine. Põhjasete eemaldatakse perioodiliselt vältimaks tiigi ruumala vähenemist.

BIOLOOGILINE PUHASTUS TIIKIDES

Biooloogiline puhastamine on tõhus, kui tiigi hüdrauliline koormus jääb vahemikku 7-35 mm/ööpäevas (28-5,7 m²/inimekvivalendi kohta). Mida kauem vett tiigis hoitakse, seda rohkem toimub vees mikrobioloogilisi protsesse. Pikk viibeag on eriti oluline talvekuudel, kui mikroobide elutegevus on aeglasem.

BIOLOOGILINE PUHASTUS PINNASFILTRITES

Pinnasfiltrite täitematerjal loob biokile tekkimise ja mikrobioloogiliste protsesside käivitamise võimaluse. Filtri ummistumist välditakse sobiva täitematerjali tera suurusega. Selleks võib kasutada looduslikku pestud ja söelutud liiva efektiivse terasuurusega $d_{10} = 0,2-0,5$ mm. Kasutusel on ka tehismaterjalid – näiteks kõrgel temperatuuril põletatud ja poorseks muudetud savi Filtralite P. Lisatud kaltsiumi tõttu on sellel materjalil hea orgaanika ja fosfori puhastusvõime.

Filtri esimeses osas tagatakse aeroobsed tingimused vee pulseeriva lisamisega ülalt alla (4-12 korda ööpäevas) ja piisava dreenaaziga (suureteraline killustik) filtri põhjas. Sellise püst-läbivoolulise filtri hüdrauliline koormus on tavaliselt 40-500 mm/ööpäevas (5-0,4 m²/i.e.).

Filtri teiseks osaks võib olla rõhtsuunalise läbivooluga filterkeha, kus vesi on biokilega kontaktis pikemat aega ning moodustuvad ka anaeroobsed tsoonid. Viimased on vajalikud lämmastiku denitrifikatsiooniks. Tüüpiline hüdrauliline koormus horisontaalfiltris on 20-100 mm/ööpäevas (10-2 m²/i.e.).

BIOLOOGILISE PUHASTUSE TEINE ASTE PAJUISTANDUSES

Puhasti eesmärgiks on vette jäänud reoainete utiliseerimine. Taimedes toimub päikesekiirguse mõjul nende ümbertöötamine biomassiks. Pajuistandusse rajatakse niisutussüsteem, mida kasutatakse ainult vegetatsiooniperioodil. Reovee väljavool veekogusse või põhjavette üldiselt puudub ning hüdrauliline koormus saab olla vaid küllaltki väike – 1,5-16 mm/ööpäevas (133-12,5 m²/i.e.). Enamus lisatavast veest aurub lehestiku pinnalt.

LIFE 00 ENV/EE/000924
projekt "Estwaste" (2002-2005)

Projektis osalevad:

EESTI PÕLLUMAJANDUSÜLIKOOL

Projektijuht: **Katrin Heinsoo**
EPMÜ ZBI vanemteadur
Tel 07 477 172 GSM 052 953 25
e-mail katrin@zbi.ee

KADRINA VALLAVALITSUS

Kontaktisik: **Arvi Põldaas**
Kadrina Vallavalitsuse keskkonnakaitse halduse juhataja
Tel 032 25 620 GSM 050 494 11
e-mail arvipoldaas@kadrina.ee

KAMBJA VALLAVALITSUS

Kontaktisik: **Taivo Prants**
Kambja Vallavalitsuse maakorraldaja
Tel 07 416 207 GSM 056 565 140
e-mail vald@kambja.ee

Projekti kaasfinantseerijad:

EUROOPA KOMISJONI KESKKONNADIREKTORAAT

ETTEVÕTLUSE ARENDAMISE SIHTASUTUS

SA KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Voldiku koostasid:

Katrin Heinsoo

ja

Tõnu Mauring

Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus

GSM 050 523 51

e-mail tonu@ceet.ee

LOODUSLÄHEDANE REOVEEPUHASTI

Põhineb looduslikel isepuhastusmehhanismidel

Toimuvad mikrobioloogilised, keemilised ja füüsikalised protsessid

Taimed viivad süsteemist välja reoaineid tarvitades neid oma kasvuks

Tekkiv biomass leiab rakendust näiteks kütusena

Kasutatakse võimalikult vähe tehismaterjale

Vähese lisaenergia vajaduse tõttu on kasutuskulud madalad

Puhasti koosneb mitmest osast, mis valitakse lähtuvalt konkreetsest olukorrast

Üheski puhasti osas ei tohi ületada reoainete taluvuspiiri, mis muudaks süsteemi ebaefektiivseks

Igal süsteemi osal on iseloomulik reoveega koormamise määr

Kambja

55 000 m³ vett aastas

VÕRE

22 000 kg BHT
4 300 kg N
730 kg P

SETTETIIK

20 000 kg BHT
4 000 kg N
660 kg P

BIOTIIK 1

BIOTIIK 2

5 000 kg BHT
1 000 kg N
165 kg P

Talv

TÄIENDAV BIOTIIK

TÄIENDAV BIOTIIK

400 kg BHT
400 kg N
30 kg P

JÕGI

Suvi

ENERGIAVÕSA-PUHASTI:

paju (*Salix*)
triploidne haab (*Populus tremula f. gigas*)
hall lepp (*Alnus incana*)

Vohnja

10 000 m³ vett aastas

VÕRE

4 800 kg BHT
960 kg N
160 kg P

SETITI

KOGUMISTIIK

BIOTIIK

1 000 kg BHT
400 kg N
60 kg P

ENERGIAVÕSA-

PUHASTI:
paju (*Salix*)

Kihlevere

9 000 m³ vett aastas

VÕRE

4 400 kg BHT
870 kg N
150 kg P

SEPTIK

4 000 kg BHT
820 kg N
140 kg P

PÜSTVOOLULINE TAIMESTIK- PINNASFILTER

RÕHTVOOLULINE TAIMESTIK- PINNASFILTER

600 kg BHT
300 kg N
40 kg P

KRAAVJAOTUSEGA PAJUISTANDUS

135 kg BHT
135 kg N
9 kg P

KRAAV